

TURKEY RIGHTS MONITOR

Sayı 227 | Tarih 21-27 Ekim

(İlgili kaynakların linkleri İngilizce versiyonda yer almaktadır.)

KEYFİ GÖZALTI VE TUTUKLAMALAR

Hafta boyunca savcılar en az 47 kişi hakkında Gülen hareketiyle irtibatlı oldukları gerekçesiyle gözaltı kararı verdi. Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklama Çalışma Grubu (WGAD) tarafından Ekim 2020'de yayımlanan bir görüş belgesinde söz konusu grupla bağlantılı olduğu iddia edilen kişilerin geniş çaplı ve sistematik olarak hürriyetinden mahrum bırakılmasının insanlığa karşı suç teşkil edebileceği belirtildi. Derneğimiz 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana gerçekleşen Gülen hareketi bağlantılı toplu gözaltı uygulamalarını detaylı bir veritabanı vasıtasıyla sistematik olarak kayda geçirmektedir.

25 Ekim: Türk polisi Ankara'da Gülen hareketi ile bağlantılı oldukları iddiasıyla 12 kişiyi [gözaltına](#) aldı.

KEYFİ YAŞAM HAKKI İHLALLERİ

24 Ekim: Ankara'nın Kazan ilçesindeki Türk Havacılık ve Uzay Sanayii (TUSAŞ) tesislerine düzenlenen silahlı saldırıda 5 sivil hayatını [kaybetti](#), 12'si polis, 10'u sivil olmak üzere 22 kişi yaralandı.

24 Ekim: Öğrencilere burs verdiği ve Bank Asya'da hesabı olduğu gerekçesiyle terör örgütü üyeliğinden 6 yıl 3 ay hüküm giydikten sonra üç yıldır Yalvaç T Tipi Cezaevi'nde tutuklu bulunan 88 yaşındaki Adem Cirit cezaevinde [vefat etti](#).

ZORLA KAYBEDİLMELER

Hafta boyunca, 2016-2018 yılları arasındaki olağanüstü hal döneminde görevinden ihraç edilen ve 6 Ağustos 2019 tarihinde ortadan kaybolduğu ihbar edilen eski kamu çalışanı Yusuf Bilge Tunç'tan bir haber alınmadı. Tunç'un ortadan kaybolması 2016 yılından bu yana yaşanan ve Türk hükümetinin dahil olduğuna dair güçlü bulgular içeren bir dizi zorla kaybedilme vakasının son örneklerinden biri oldu.

TOPLANTI VE ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜ

23 Ekim: Aralarında Araklı Karadere Vadisi ve Yaylaları Doğa ve Yaban Hayatı Koruma Derneği Başkanı Şener Şengül'ün de bulunduğu 16 kişi, Erikli Yaylası'ndaki madencilik faaliyetlerini protesto ettikleri gerekçesiyle [gözaltına alındı](#).

25 Ekim: Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın yönetiminin desteği ve dünürlerinin gözetiminde İstanbul'da düzenlenen önemli bir savunma sanayi fuarı olan SAHA Expo'da BAE Systems'in varlığını protesto eden iki Türk aktivist, İngiliz şirketin İsrail ordusuna silah sağladığını protesto ederken [gözaltına](#) alındı.

İFADE VE BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ

22 Ekim: Türkiye'nin batısında bir gazeteci, canlı yayın sırasında Türk-İslam alimi Fethullah Gülen için başsağlığı diledikten sonra gözaltına alındı ve ardından işinden kovuldu. İçişleri Bakanlığı, aynı konudaki açıklamaları nedeniyle 177 kişi hakkında soruşturma başlatıldığını duyurdu.

22 Ekim: Bir Türk mahkemesi, gazeteci Ahmet Erkan Yiğitsözlü'yü Gülen hareketiyle bağlantılı olduğu iddiasıyla altı yıl üç ay hapis cezasına çarptırdı.

24 Ekim: Yeni Asya gazetesi genel yayın yönetmeni Kazım Güleçyüz, merhum Fethullah Gülen için taziye mesajı yayınladığı gerekçesiyle terör örgütü propagandası yapmak suçlamasıyla tutuklandı.

24 Ekim: Sosyal medya platformu X, Türk hükümetinden gelen sansür taleplerine uyduğunun bir başka örneği olarak, Türk gazetecilere, aktivistlere ve sürgünde yaşayan gazeteciler tarafından yönetilen medya kuruluşlarına ait 100'den fazla hesaba erişimi engelledi.

YARGI BAĞIMSIZLIĞI VE HUKUK DEVLETİ

22 Ekim: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Türkiye'nin 2016 darbe girişimi sonrasında görevden alınan 10 hakim ve savcının adil yargılanma hakkını ihlal ettiğine [hükmederek](#), bu kişilerin görevden alınmalarının gerekli yasal güvenceler ve adil yargılama süreci olmaksızın gerçekleştirildiğini, bunun da Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 6. Maddesi kapsamındaki haklarını ihlal ettiğini belirtti ve darbe sonrası tasfiyeler sırasında ülkede yargı bağımsızlığının erozyona uğradığına dair süregelen endişelerin altını çizdi.

KÜRT AZINLIK

25 Ekim: Halkın Eşitlik ve Demokrasi Partisi'nin (DEM Parti) Ankara'nın Balgat semtindeki genel merkezine bir saldırı [gerçekleştirildi](#) ve binada maddi hasar meydana geldi.

CEZAEVİ KOŞULLARI

25 Ekim: Diyarbakır 2 No'lu Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumu'nda mahkûmların sıcak havalarda odalarında soğutma sistemi kullanmalarına ve kendi imkânlarıyla klima almalarına izin [verilmedi](#).

İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE

24 Ekim: İstanbul Bakırköy Kadın Cezaevi'nde tutulan ve Ağustos-Ekim 2024 tarihleri arasında cezalarını tamamlayan 15 mahkûmun tahliyesi Cezaevi İdare ve Gözlem Kurulu (CİGK) kararıyla bir yıl ertelendi.

24 Ekim: İstanbul Bakırköy Kadın Cezaevi'nde ağır hasta mahpus Fatma Tokmak'a, tuttuğu notlar nedeniyle cezaevi yönetimi tarafından başlatılan disiplin soruşturması sonucunda 10 gün hücre cezası verildi.

SINIR ÖTESİ BASKI

23 Ekim: Kenya'da 18 Ekim'de silahlı kişiler tarafından kaçırılan BM koruması altındaki dört Türk mülteci Türkiye'ye getirildi ve Ankara'da bir polis karakolunda [tutuluyor](#).

25 Ekim: Ankara yakınlarında bir savunma müteahhidine yapılan ölümcül saldırının ardından 24 saat süren askeri tırmanışta Türk insansız hava araçları Suriye'de 27 sivil [öldürdü](#).